

Årsrapport 2007

FORORD	3
<hr/>	
DEN RØDGRØNNE REGJERINGENS ASYLPOLITIKK 2005-2007	4
<hr/>	
UNHCRS ANBEFALINGER OG STORNEMND	5
AFGHANSKE ASYLSØKERE	5
SOMALISKE ASYLSØKERE	5
IDENTITET	6
MUF-SAKEN	6
<hr/>	
NOAS' VIRKSOMHET OG RESULTATER I 2007	8
<hr/>	
RÅDGIVNING OG RETTSHJELP	8
INFORMASJONS- OG VEILEDNINGSPROGRAM FOR ASYLSØKERE I ANKOMSTFASEN	9
INFORMASJONSVIRKSOMHET	9
FOREDRAGSVIRKSOMHET	9
MEDIA OG DEBATT	10
<hr/>	
SAMARBEID	10
<hr/>	
INTERNASJONALT SAMARBEID	10
NASJONALT SAMARBEID	11
<hr/>	
KOMPETANSE, KUNNSKAPSOPPBYGGING OG ERFARINGSFORMIDLING	11
<hr/>	
ORGANISASJONENS KOMPETANSE	11
AKTUELLE OMRÅDER NOAS HAR ARBEIDET MED I 2007	12
KONTAKTER MED OG ERFARINGSFORMIDLING OVERFOR NASJONALE MYNDIGHETER	13
<hr/>	
ORGANISASJON	15
<hr/>	
GENERALFORSAMLING	15
MEDLEMSKAP	15
STYRET	15
VALGKOMITEEN	15
PERSONALE	15
ØKONOMI	16

FORORD

Ved utgangen av 2007 kan man si at si at regjeringen endelig nærmer seg et oppgjør av regningen fra Soria Moria erklæringen i asylpolitikken. NOAS har siden høsten 2005 arbeidet for at Soria Moria skulle bli mer enn løfter. Spesielt ser vi med glede på at FN's Høykommissær for flyktninger sine landspesifikke anbefalinger nå har blitt gitt en viktig plass i asylforvaltningen. På den annen side synes det å være liten eller ingen vilje til å ta grep i forhold til situasjonen for gruppen av såkalte ureturnerbare asylsøkere.

Det har som før vært rettshjelp, informasjon og veiledning til asylsøkere som har preget det daglige arbeidet NOAS i 2007. I løpet av året informerte våre ansatte på Tanum transittmottak samtlige 6 500 asylsøkerne som kom til Norge i løpet av året (en økning på om lag ett tusen i forhold til 2006), ved vårt kontor i Torggata i Oslo registrerte vi 546 nye saker i vår rettshjelpsvirksomhet og mottok om lag 14 000 henvendelser av ulik karakter fra brukere. Det er denne direkte kontakten med våre brukere som er fundamentet for vår deltagelse i det offentlige ordskifte - og som motiverer vårt politiske arbeid rettet mot å ivareta og styrke rettssikkerheten for asylsøkere.

I denne rapporten kan du blant annet lese mer om hva NOAS har gjort i løpet av året som har gått og om vårt syn på regjeringens asylpolitikk og status for Soria Moria

I tillegg til denne rapporten kan du finne mye nyttig informasjon på vår nye hjemmeside www.noas.org.

Morten Tjessem, generalsekretær

Mars 2008

DEN RØDGRØNNE REGJERINGENS ASYLPOLITIKK 2005-2007

Regjeringens politiske plattform etter valget høsten 2005 varslet visse kursendringer i asylpolitikken. Blant disse var at man ville ta mer hensyn til UNHCRs anbefalinger, sørge for samsvar mellom utlendingsforvaltningen og barnekonvensjonen, evaluere Utlendingsnemnda, sørge for humane ordninger for personer med endelig avslag som ikke har returnert og senke terskelen for omgjøring av endelig vedtak i UNE. Videre ble det varslet at man ville gjeninnføre norskundervisningen for asylsøkere i mottak. Kommunene skulle igjen få integreringstilskudd for personer som kom på familiegjenforening med personer som har fått oppholdstillatelse etter asylsøknad.

Etter vårt syn har det blitt gjennomført flere positive endringer i asylpolitikken. Asylpraksis som strider mot UNHCRs anbefalinger skal gjennomgå en grundigere prøving i Utlendingsnemnda gjennom stornemndsbehandling. Dermed gis UNHCR en mer sentral plass i Utlendingsnemndas saksbehandling. Av de to prinsipielle sakene som gjaldt UNHCRs anbefalinger i 2007 endte begge med at anbefalingene ble grunnlag for forvaltningens praksis.

På den annen side har regjeringen ikke gjort konkrete grep for å øke andelen saker som gis nemndbehandling. Dette beklager vi fordi vi anser at for mange saker holdes utenfor denne prosedyren og at klagerne dermed ikke gis den rettssikkerhet de skal ha. Samtidig ser vi positivt på at regjeringen i 2007 lot til å anerkjenne at det ligger et problem her, ettersom det ble bestemt at UNEs praksis med hensyn til behandlingsform skal bli gjenstand for en uavhengig gjennomgang. Denne vi være klar i løpet av våren 2008.

Når det gjelder lengeværende barnefamilier er det positivt at regjeringen i 2006 vedtok å senke terskelen for når barn skal anses å ha opparbeidet en tilknytning til Norge som gir grunnlag for oppholdstillatelse. Dette skjedde etter initiativ fra KrF og viser at stortinget kan spille en positiv rolle i asylpolitikken på tross av en flertallsregjering. Av de sakene som ble behandlet i UNE i 2007 ser vi imidlertid at barn som har bodd i Norge så lenge som 5 år ikke anses å ha opparbeidet tilstrekkelig tilknytning til Norge. Dette fordi de ikke har gått på skole og barnehage i hele oppholdsperioden. Vi har også sett tilfeller hvor andre hensyn i saken har ført til at barnefamilier har fått avslag til tross for at barna har gått på skole i flere år og har sterk tilknytning til Norge. Vi er overrasket over at UNE i så mange tilfeller har funnet det nødvendig å legge terskelen så høyt for barnefamiliene.

Selv om det er my positivt å si om regjeringens forslag til ny utlendingslov, spesielt klargjøringen av kriterier for asyl og beskyttelse, er det skuffende at det ikke tas grep i forhold til ureturnerbare asylsøkere. Det dreier seg om mennesker som har oppholdt seg i Norge i så mye som 12 år uten noen rettigheter til arbeid eller utdanning. Motviljen mot tiltak begrunnes ut fra risikoen for økning i grunnløse søknader fra personer fra enkelte "ureturnerbare" land. Dette er etter vårt syn uten grunnlag. Skulle det likevel bli tilfelle kan regelverket endres. Vi mener regjeringen må basere sin politikk på realiteter, som er den vanskelige og meningsløse situasjon disse menneskene befinner seg i, og ikke en dårlig begrunnet spekulasjon om mulig misbruk av asylordningen.

I det følgende går vi nærmere inn på enkelte asylpolitiske tema som var spesielt aktuelle for NOAS' arbeid i 2007.

UNHCRs anbefalinger og stornemnd

Siden 2004 har UDI strammet inn praksis for asylsøkere fra Somalia, Afghanistan, og Irak i hvert tilfelle i strid med de anbefalinger som foreligger fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Bruddene på UNHCRs anbefalinger varierer i både omfang og art, og for alle disse gruppene er det stadig mange som innvilges beskyttelse eller annet opphold. Kravet om stornemndbehandling trer i kraft først når ny utlendingslov blir gjort gjeldende. Imidlertid har Arbeids- og Inkluderingsdepartementet benyttet instruksadgangen for stornemndbehandling i to sakskomplekser. I begge omganger ble UNHCRs anbefalinger lagt til grunn.

- 1) I desember 2006 besluttet stornemnda at det ikke er forsvarlig å henvise etniske serbere fra Kosovo til internflukt i Serbia.
- 2) I juli 2007 besluttet stornemnda at afghanske borgere som kommer fra sikkerhetsmessig ustabile områder av landet og som ikke har individuelle beskyttelsesbehov, ikke kan henvises til sikkerhetsmessig stabile områder av landet (relokalisering) til tross for at de ikke har tilknytning dit.

Ikke minst fordi anbefalingene fra UNHCR bygger på grundige faglige vurderinger forventer vi at regjeringens vedtak om stornemndbehandling vil føre til at slike anbefalinger i framtiden blir norm for asylpraksis.

Afghanske asylsøkere

Også i 2007 kom afghanske asylsøkere i fokus i asyldebatten. Ikke minst sørget ”pilegrimsmarsjen” fra Trondheim til Oslo for det. Stornemndvedtaket av juli 2007 innebar at flere hundre afghanske asylsøkere som enten hadde eller ville fått avslag kunne forvente å få innvilget beskyttelse i Norge. Vi forventer og legger til grunn at norske myndigheter klarer med UNHCR i Afghanistan i hvert enkelt tilfelle når asylsøkere med avslag skal returneres. På denne måten kan det sikres at returpraksis ikke strider med UNHCRs oppdaterte sikkerhetsvurderinger. Den forverrede og stadig omskiftelige situasjonen i Afghanistan innebærer imidlertid at myndighetenes praksis i forhold denne gruppen asylsøkere sannsynligvis stadig kommer til å være omdiskutert. NOAS setter sin lit til at UNHCR har den nødvendige oversikt over sikkerhetssituasjonen i Afghanistan. Erfaring har imidlertid vist at UNHCR er avhengig av andre enn egne ansatte i dette arbeidet. Det norske Støttenettverket for afghanske asylsøkere spilte her en viktig rolle i forbindelse med informasjon om sikkerhetssituasjonen i Ghazni-området i det sentrale Afghanistan.

Somaliske asylsøkere

6. november 2006 sendte UNE ut en pressemelding hvor utreiseplikten for somaliere midlertidig ble suspendert. Samtidig ble politiet underrettet om at ingen somaliere skulle tvangsreturneres. Tiltakene ble begrunnet i den spente sikkerhetssituasjonen i Somalia. Beslutningen omfattet innledningsvis hele Somalia, men den 22. februar 2007 ble suspensjonen av utreiseplikten til Nord-Somalia opphevet. I de siste månedene av 2006 ble en

ny praksis innført hvor alle som ble vurdert å ha tilknytning til det sørlige Somalia ble gitt oppholdstillatelse. Der det ble vurdert å være individuelle beskyttelsesbehov eller humanitære grunner som kvalifiserte for opphold ble det fortsatt gitt ordinære oppholdstillatelser. For de som ikke hadde et individuelt oppholdsgrunnlag ble tillatelsen utelukkende begrunnet i sikkerhetssituasjonen i Sør-Somalia og gjort midlertidig. I de første månedene ble det gitt tillatelser med seks måneders varighet, men dette ble etter hvert endret til ettårige tillatelser.

NOAS mente det var positivt at asylsøkere fra det sørlige og sentrale Somalia fikk opphold, noe som for øvrig har vært en klar anbefaling fra UNHCR i flere år. Vi har imidlertid fra praksisen ble etablert vært kritiske til at tillatelsene for mange kun var ment å være midlertidige. Situasjonen i Sør-Somalia har i svært lang tid vært spent og uforutsigbar, og det er liten grunn til å forvente en stabilisering i nær fremtid. I løpet av 2007 har situasjonen i området, både sikkerhetsmessig og humanitært, blitt ytterligere forverret uten at praksis har blitt endret. De første som fikk vedtak etter den nye praksisen har fått fornyet tillatelsen, men de har stadig kun midlertidige tillatelser. Vi håper UDI og UNE i 2008 vil innføre en praksis hvor alle fra Sør-Somalia får ordinære tillatelser så lenge situasjonen i området fortsetter å være usikker og uforutsigbar.

Identitet

I 2007 ble det innført en praksis hvor asylsøkere som ble gitt oppholdstillatelse kun fikk tillatelse for ett år av gangen dersom de ikke hadde dokumentert sin identitet. Selv om tillatelsen er ment å skulle være varig vil det ikke bli gitt en permanent tillatelse før identiteten er dokumentert. De det gjelder må derfor søke om fornyelse hvert år. Så lenge tillatelsen er midlertidig vil søkeren heller ikke få rett til familiegjening, utlendingspass eller statsborgerskap. Med unntak av barnefamilier vil det heller ikke bli gitt rett til bosetting i en kommune. Kravene til dokumentasjon avhenger av den enkeltes hjemland, og muligheten til å fremlegge gyldige identitetsdokumenter. Det kan naturlig nok ikke settes et krav om dokumentasjon overfor søkere fra land hvor gyldige dokumenter ikke kan fremskaffes. Identiteten kan likevel vurderes som uklar dersom det for eksempel er oppgitt forskjellige identiteter i andre land, motstridende opplysninger om bakgrunn eller reiserute eller om det er vurdert at den oppgitte alder er gal. NOAS mener å ha sett en klar dreining i strengere retning når det gjelder vurdering av identitetstvil i utlendingsforvaltningen og mener det i mange tilfeller for lett blir konkludert med at det foreligger tvil om identitet. Vi er også bekymret for konsekvensene dette kan få for mange som innvilges denne type tillatelser. De får ikke mulighet til å få sine familiemedlemmer til Norge, de kan ikke reise utenfor Norges grenser og de vil ikke kunne få noen forutsigbarhet i forhold til sin situasjon i Norge. Selv om mange som kommer til Norge vil ha mulighet til å dokumentere sin identitet, er det også mange som ikke har en slik mulighet, eller som av forståelige grunner ikke tør eller vil gjøre det som er nødvendig for å skaffe seg de nødvendige dokumentene. NOAS mener det er viktig at kriteriene for å få en ordinær tillatelse ikke blir så strenge at asylsøkere med legitime grunner til å få opphold i Norge blir utsatt for urimelig strenge restriksjoner.

MUF-saken

Høsten 2007 startet UDI behandlingen av de 200 såkalte MUF-sakene som regjeringen instruerte UDI å behandle på nytt. Til tross for at UDI i sin høringsuttalelse til ny forskrift

høsten 2006 mente at sakene burde innvilges i og med at botid igjen skulle gjelde også for denne gruppen, har direktoratet avslått et stort flertall av sakene. Dette begrunnes ut fra den nye MUF-forskriftens (§ 2 a) formulering om at ”Ved vurderingen etter utlendingsloven § 8 annet ledd skal botid i Norge være et relevant hensyn som **ikke alene skal tillegges avgjørende vekt.**” (vår utheving). At botid ikke ”alene skal tillegges avgjørende vekt” er etter vårt syn ingen holdbar begrunnelse for at flertallet av sakene avslås. Botid er nemlig kun ett av flere vesentlige momenter som tilsier at de det gjelder oppfyller lovens vilkår om ”sterke menneskelige hensyn” og ”tilknytning til riket”. Sentralt her er det faktum at MUFerne har hatt en berettiget forventning om opphold i Norge gjennom de ulike tillatelser de har hatt i løpet av sine 8-9 år i Norge. Etter vårt syn bryter UDI med sine egne faglige anbefalinger hva gjelder likebehandling (jvf. nevnte høringsuttalelse) til fordel for det vi antar er uoffisielle signaler fra departementet. Departementet søker antakelig å legitimere den sterke kritikken av UDI i 2006. MUFerne er igjen dem som må ta konsekvensen av rekken av politiske krumspring i denne saken.

NOAS' VIRKSOMHET OG RESULTATER I 2007

NOAS' arbeid er delt mellom den juridiske oppfølgingen av enkeltsaker og arbeidet med asylrettslige og velferdsmessige spørsmål på et generelt plan. Vi holder generelt et kritisk blikk på myndighetenes håndtering av asylsøknader og asylsøkere. Også i 2007 har vårt hovedfokus vært å gi individuell rådgivning og rettshjelp til asylsøkere, i tillegg til generell informasjonsvirksomhet og arbeid overfor Storting og politiske beslutningstagere.

Rådgivning og rettshjelp

Den juridiske rådgivnings- og rettshjelpsvirksomheten har alltid vært kjernen i vår virksomhet. NOAS' oppgave i denne sammenheng er å bidra til å ivareta asylsøkeres rettigheter gjennom å påse at den enkelte søkeren mottar korrekt informasjon, at søknaden blir best mulig opplyst, og at søknaden blir grundig behandlet. Vi mottar daglig en rekke forespørsler fra asylsøkere fra hele Norge om rådgivning og rettshjelp i forbindelse med deres søknad om asyl eller familiegjening. *Rådgivning* vil eksempelvis kunne være informasjon om vilkår for innvilgelse av oppholdstillatelse i relasjon til en konkret asylsak. *Rettshjelp* vil eksempelvis innebære utarbeidelse av tillegg til klage eller omgjøringsbegjæring i de tilfeller hvor vi anser en asylsøker ikke har mottatt tilstrekkelig bistand fra sin advokat og/eller hvor vi mener at myndighetenes saksbehandling er feil eller mangelfull.

Advokater som bistår asylsøkere henvender seg også til oss for hjelp i forhold til landkunnskap og til å fremskaffe dokumentasjon, samt generell informasjon om asylprosessen.

Vi fungerer således som et sikkerhetsnett, som bidrar til å fange opp saker hvor asylsøkerens advokat ikke har ivaretatt sine forpliktelser på en tilfredsstillende måte, og/eller saker hvor ulike omstendigheter har medført det vi anser som en feilaktig eller mulig feilaktig vurdering av beskyttelsesspørsmålet fra forvaltningens side. I disse sakene vil vi så understøtte klagesaker, gjennom blant annet innhenting av landinformasjon, og utarbeidelse av tillegg til klager eller begjæring om omgjøring hvis det foreligger et vedtak i klageinstansen. I en del tilfeller bistår vi asylsøkere og advokater med vår kompetanse i forbindelse med at avslag på asylsøknader behandles i rettsapparatet.

I 2007 opprettet/registrerte vi 546 nye saker. Disse sakene ble gjennomgått i den hensikt å vurdere behovet for rettshjelp fra vår side. I om lag 2/3 av sakene konkluderte vi med at det forelå behov for rettshjelp, hvorpå vi utarbeidet ett eller flere juridiske skriv. Dvs. tillegg til klage og/eller omgjøringsbegjæring. I tillegg til de sakene som ble registrert i 2007 arbeidet vi videre med saker som ble opprettet i 2006 eller tidligere. Vi har ikke registret hvor mange personer som har mottatt mer generell juridisk rådgivning fra oss men går ut fra at det dreier seg om flere ganger antallet registrerte rettshjelpssaker (se nærmere om antall henvendelser under *informasjonsvirksomhet*).

I løpet av 2007 har 58 avslag på asyl (som omfatter 70 personer) blitt omgjort etter omgjøringsbegjæring fra NOAS. Når det gjelder tillegg til klage mangler vi tilsvarende tall ettersom vi ikke er fullmektig og derfor ikke mottar vedtakene.

Informasjons- og veiledningsprogram for asylsøkere i ankomstfasen

NOAS har siden 1.1.2005 hatt oppdraget med å gi informasjon og veiledning til asylsøkere i ankomstfasen som erstatning for bortfallet av fri rettshjelp i 1. instans for de fleste grupper av asylsøkere. Programmet er i helhet finansiert av myndighetene, består av 5 ansatte og er lokalisert på Tanum transittmottak. Informasjonsprogrammet er blitt evaluert av UDI i 2006. Hovedkonklusjonene i evalueringen er at informasjonsprogrammet fungerer etter hensikten og at asylsøkere har godt utbytte av informasjonen og veiledningen de mottar fra NOAS.

Informasjonsvirksomhet

Selv om vårt arbeid med enkeltsaker i hovedsak gjelder klagesaker bistår vi også med informasjon og oppfølging til asylsøkere i perioden mens saken er til behandling i UDI. UDIs regionkontor er tilført midler til å kunne avhjelpe innsending av ytterligere dokumentasjon samt informasjonshenvendelser. Det viser seg at det likevel er behov for en uavhengig instans som kan kontaktes i ventetiden. Rettssikkerhetsmessig er det helt sentralt at asylsøkere har anledning til å få råd fra en uavhengig instans eksempelvis ved innsending av ny informasjon.

NOAS mottar daglig et betydelig antall informasjonshenvendelser fra asylsøkere, advokater, mottaksansatte og publikum for øvrig, og fungerer i så måte som en opplysningstjeneste på asyl- og utlendingsfeltet. Det er her snakk om spørsmål som gjelder alt fra asylrettslige forhold til velferdsmessig tilbud til asylsøkere. Til tross for at antallet asylsøkere har blitt redusert siden 2003/2004 har vi i 2007 mottatt minst like mange informasjon og rådgivningshenvendelser som tidligere år. Vi legger stor vekt på vår rolle som et lavterskel rådgivnings- informasjonstilbud først og fremst for asylsøkere, men også for andre som henvender seg til oss.

Vi registrerte i en tre-ukers periode i oktober 2007 antallet henvendelser (oppmøte, telefon, faks, e-post) fra brukere som ble mottatt av vårt sentralbord/resepsjon. I gjennomsnitt hadde vi 270 henvendelser ukentlig. I løpet innebærer dette 14 000 henvendelser. Dette antallet er ikke medregnet telefoner og e-poster som går direkte til ansatte/saksbehandlere. Om lag 2/3 av dem som henvendte seg var asylsøkere.

Videre har vi i 2007 gjennom våre hjemmesider www.noas.org sørget for at interesserte holdes jevnlig oppdatert om mediasaker på vårt felt, samt egne publikasjoner og annen relevant informasjon som legges ut der.

Foredragsvirksomhet

Gjennom 2006 har ansatte i NOAS deltatt i møter og seminarer som foredragsholdere. Temaene knytter seg i hovedsak til flyktnings situasjonen i verden, norsk asyl- og flyktningspolitikk, forvaltningspraksis og integrering. Målgruppene var blant andre politiske partier, humanitære organisasjoner, universiteter og høyskoler, skoler og trossamfunn. Denne

typen informasjonsformidling kan omhandle både mer generelle problemstillinger og spesifiserte områder innenfor vårt kompetanse- og erfaringsområde, eksempelvis om beskyttelsesbehovet for ulike kategorier afghanske asylsøkere.

Media og debatt

NOAS mottar daglig henvendelser fra media. Innen det sivile samfunn i Norge er NOAS utvilsomt den aktør som besitter mest oversikt og kompetanse innefor asylfeltet. Dette reflekteres i at media daglig kontakter oss med forespørslers om kommentarer og/eller bakgrunnsinformasjon om temaer knyttet til asylfeltet.

NOAS har i 2007 vært aktive deltagere i den offentlige debatten på asyl- og integreringsfeltet og bidratt med kommentarer, kronikker og andre innlegg i aviser, samt deltagelse i debatter i radio og fjernsyn. Emner vi særlig har berørt i mediene i løpet av 2007 har vært den rødgrønne regjeringens asylpolitikk, MUF-saken, Utlendingsnemnda og ureturnerbare asylsøkere. Se mediearkivet på www.noas.org for en samlet oversikt over kommentarer og innlegg i media.

Vår rolle i den offentlige debatt ble omtalt på følgende måte av Debatt- og kronikkredaktør Knut Olav Åmås i Aftenposten i en kommentar den 19.11.07:

Men det *er* mulig å være økonomisk avhengig av staten og likevel være dens kritiker. Norsk organisasjon for asylsøkere er et slående eksempel på det: NOAS utfører informasjonsoppgaver for staten, men er en svært kritisk-uavhengig instans i enhver offentlig debatt om norsk asylpolitikk.

SAMARBEID

Internasjonalt samarbeid

European Council on Refugees and Exiles (ECRE)

NOAS har i om lag tyve år vært medlem av paraplyorganisasjonen European Council on Refugees and Exiles (ECRE - www.ecre.org), og deltar gjennom dette forum jevnlig i møter med andre tilsvarende europeiske NGOer. For perioden 2006-2009 er NOAS' generalsekretær medlem i organisasjonens styre. NOAS deltar dessuten i den nordisk/baltisk/russiske underavdelingen, NOCRE. Blant de temaer som er aktuelle innenfor ECRE-nettverket står europeisk harmonisering av asylpolitikken sentralt. Selv om Norge står utenfor unionen har EU stor betydning for norsk politikk på asylområdet - både direkte i forhold til Schengen-samarbeidet, og indirekte i forhold til de 10 nye direktiver på asyl- og migrasjonsfeltet, som alle hver på sin måte får betydning for norsk lovverk og praksis.

FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR)

Siden januar 2003 har vi formalisert vårt samarbeid med FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), gjennom en MOU - ”Memorandum of understanding”. I henhold til denne samarbeidsavtalen bistår NOAS med rådgivning og rettshjelp til flyktninger og asylsøkere som UNHCR videreformidler til oss. Vi brukes også jevnlig som en informasjonskilde og diskusjonspartner for UNHCR, både knyttet til aktuelle problemstillinger og UNHCRs rapportering. Vi har regelmessige møter med UNHCRs regionale representant for de nordiske og baltiske land.

Nasjonalt samarbeid

Organisasjoner

NOAS samarbeider på regulær og ad hoc basis med en rekke organisasjoner. På nasjonalt plan samarbeider vi primært med Advokatforeningen, Redd Barna, Den norske Helsingforskomité, Amnesty International Norge, Norsk Folkehjelp, Vergeprosjektet Følgesvennen v/ Hilde Krogh, International Organization for Migration (IOM), Flyktninghjelpen, Juss Buss, Nettverk mot statlig rasisme - i tillegg til en rekke lokale støttegrupper rundt om i landet.

Senter for menneskerettigheter

NOAS deltar i rådgivende utvalg i Senter for Menneskerettigheter ved Universitetet i Oslo, og er innvalgt i senterets styre for perioden 2006-2008. NOAS vil bruke denne anledningen til å rette et sterkere fokus på menneskerettigheter innenfor asylfeltet. I 2006 førte samarbeidet til at SMR søkte og ble tildelt midler fra Arbeids- og Inkluderingsdepartementet (AID) til et forskningsprosjekt om barn i asylforvaltningen som blir gjennomført i 2007/2008. Rapport ventes våren 2008.

NGO-forum

NOAS er tilknyttet NGO-forum og gir innspill til forumets skyggerapportering i forhold til blant annet FNs menneskerettighetskomité.

KOMPETANSE, KUNNSKAPSOPPBYGGING OG ERFARINGSFORMIDLING

Organisasjonens kompetanse

Siden NOAS ble etablert i 1984 har organisasjonen vært asylsøkeres ledende talerør i Norge. Vår kjernevirksomhet som beskrevet over har hele tiden stått sentralt i NOAS' arbeid. De 5 ansatte i sekretariatet i 2006 hadde i gjennomsnitt 12 års erfaring fra arbeid på feltet. De ansatte er utdannet innen jus, samfunnsfag, landstudier og humaniora. Organisasjonen besitter således inngående kunnskaper i blant annet norsk og europeisk flyktningpolitikk, asylrett, landkunnskap, norsk forvaltningspraksis i asylsaker, og integreringspolitikk.

Aktuelle områder NOAS har arbeidet med i 2007

UNHCR

Vi holder et jevnt høyt fokus på FNs rolle i norsk asylpolitikk, med særlig fokus på de av FNs anbefalinger som norske myndigheter velger å se bort fra i sine vurderinger av retur/behov for beskyttelse. Vi har til enhver tid oversikt over i hvilken grad asylforvaltningen retter sin praksis etter anbefalingene fra UNHCR. Vi sørger for å formidle denne kunnskapen til media, advokater og opinionen for øvrig. I 2007 har fokuset spesielt vært rettet i forhold til Afghanistan, Irak og Somalia.

Landinformasjon

I forbindelse med vårt rådgivnings- og rettshjelpsarbeid holder vi oss jevnlig oppdatert innenfor generell landinformasjon som gjøres tilgjengelig gjennom bl.a. UNHCR Country of Origin Information, European Country of Origin Information Network (ECOI), Amnesty International, Human Rights Watch, International Federation for Human Rights, The US State Department, British Home Office, World Organisation Against Torture og en rekke andre kilder. For kilder av mer spesialisert karakter kan nevnes bl.a. International Lesbian and Gay Association, Child Rights Information Network og Committee to Protect Journalists.

Rettsikkerhet

Rettsikkerhet for asylsøkere i Norge er et tema som vi, også i tillegg til arbeid med enkeltsaker, arbeider med på daglig basis. Dette gjøres gjennom utarbeidelse av høringsuttalelser vedrørende forslag til lovendringer, møter og annen kontakt med statsforvaltning og stortingspolitikere, innlegg og kommentarer i media. I 2007 har vi spesielt rettet oppmerksomheten mot regjeringens forslag til ny utlendingslov (Ot.prp.nr 75 (2006-2007)), og deltok i Kommunal- og forvaltningskomiteens høring den 23.11.

Høringer

NOAS deltok i Stortingets høring om ny utlendingslov den 23.11.

Vi har i 2007 avgitt skriftlige høringsuttalelser til lov og forskrifter i følgende saker:

- 31. januar: Utlendingsdirektoratet – Rundskriv – Utvisning for overtredelse av utlendingsloven ved fremsettelse av uriktige opplysninger til utlendingsmyndighetene.
- 15. februar: Arbeids- og inkluderingsdepartementet – Endring i utlendingsforskriften - Oppholdstillatelse når det foreligger praktiske hindringer til retur.
- 1. desember: Arbeids- og inkluderingsdepartementet – Retningslinjer om kjønnsrelatert forfølgelse

Etiopiske asylsøkere

Gjennom 2007 har NOAS hatt vedvarende fokus på saker vedrørende asylsøkere fra Etiopia, herunder også en betydelig andel av de såkalt ureturnerbare asylsøkerne. Vi har i etterkant av vår faktasøkende reise til Etiopia i desember 2003 videreført et utstrakt utredningsarbeid, med en rekke bidrag fra blant annet Christian Michelsens Institutt i Bergen og Norsk senter for menneskerettigheter ved UiO, og videreformidlet innspill fra landforskere til forvaltningen både gjennom generelle notater og gjennom kommentarer i en rekke enkeltsaker. NOAS har i 2007 vært fullmektig for 20 etiopiske asylsøkere i Utlendingsnemnda.

Soria Moria og ny utlendingslov

NOAS har arbeidet for at Stortinget foretar viss justeringer i regjeringens forslag til ny utlendingslov. Dette har vi gjort gjennom kontakt med stortingspolitikere og utspill i media. Vi har spesielt fokusert på vilkåret sterke menneskelige hensyn og situasjonen for ureturnerbare asylsøkere.

Domstolenes rolle i asylsaker

NOAS har i 2007 deltatt i referansegruppen for Advokatforeningens aksjons- og prosedyregruppe for utlendingssaker. Referansegruppen velger ut saker som skal tas til retten gjennom Advokatforeningens *pro bono* ordning. NOAS anser dette som et viktig rettspolitisk initiativ for å styrke domstolenes overprøvningsmulighet i asyl- og øvrige utlendingssaker.

Kontakter med og erfaringsformidling overfor nasjonale myndigheter

Utlendingsdirektoratet

NOAS har regelmessige møter med Utlendingsdirektoratet i forbindelse med informasjonsprogram på Tanum transittmottak. Vi har også hatt uliker møter med direktoratet angående ulike faglige tema, herunder situasjonen for irakere i den såkalte MUF-gruppen (midlertidige tillatelser) .

Utlendingsnemnda

UNHCR anbefaler at enhver person som er hjemmehørende i områder som ikke tilhører den kurdiske regionen i Irak gis enten asyl eller subsidiær beskyttelse. Norske myndigheter fatter en del vedtak i strid med disse anbefalingene. NOAS har ved brev og i møter påpekt og drøftet dette med Utlendingsnemnda.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

NOAS har i 2007 hatt møte med AID for å utveksle synspunkter på departementets (regjeringens) forslag til ny utlendingslov.

Stortinget

NOAS har utstrakt kontakt med Stortinget, og møter jevnlig stortingspolitikere for drøftelse og erfaringsutveksling om asylpolitikk og praksis. I 2007 har temaet primært dreid seg om regjeringens forslag til ny utlendingslov.

Andre lands myndigheter

Norske myndigheter benytter seg jevnlig av vår kompetanse ved besøk fra andre lands utlendingsmyndigheter, der vi inviteres til å redegjøre for vårt arbeid på asylfeltet, samt dele våre erfaringer. I 2007 har vi blant annet hatt besøk av representanter for den Sør-Koreanske menneskerettskomiteen.

Erfaringsformidling ved informasjons- og veiledningsprogrammet i ankomstfasen

De ansatte i programmet innhenter kunnskaper om asylsøkeres behov i forbindelse med informasjons- og veiledningssamtaler på transittmottaket. Samtlige asylsøkere som kommer til Norge tilbys slik samtale. På denne måten samler veilederne kunnskap om asylsøkernes asylgrunnlag, flukthistorie, helsetilstand, deres erfaringer fra å være asylsøkere i andre land, erfaringer etter retur fra Norge og hva asylsøkere i ankomstfasen er opptatte av.

Den kunnskap vi derved får om situasjonen for asylsøkere ved ankomst formidles jevnlig i møte med en rekke instanser herunder mottaksansatte på transittmottakene, UDI, særlig UDIs koordineringsenhet, UDIs informasjonsavdeling og andre berørte parter.

ORGANISASJON

Generalforsamling

NOAS' 23. ordinære generalforsamling ble avholdt den 24. april 2007.

Medlemskap

NOAS hadde 550 medlemmer ved utgangen av 2007.

Styret

Følgende personer har utgjort NOAS' styre per 31.12.2007:

Per Ø. Grimstad, Styreleder

Sverre Ulstrup

Fatima Ali Mader

Kirsti Jareg

Astrid Seip Haugsnes

Raman Dhawan

Johannes Heggland

Siri Sanbu 1. vararepresentant

Fredrick Andersen 2. vararepresentant

Styret har avholdt 8 ordinære styremøter i 2007.

Valgkomiteen

Valgkomiteen i 2007 har bestått av:

Nora Sveaass (leder), Hildegunn Dømbe Hermansen og Fredrick Andersen.

Personale

Ansatte i sekretariatet

Morten Tjessem

generalsekretær

Frode Kristoffersen

kontorsjef

Rune Berglund Steen

fagsjef

Andreas Furuseth

rådgiver/jurist

Paula Tolonen

spesialrådgiver

Lars Gaupset

saksbehandler (deltid)

Aud Digernes

regnskap (timebasis)

Hallvard Welde

datakonsulent (timebasis)

Mari C. Hanslien Nybø

rengjøringsassistent (timebasis)

Prosjektansatte

Informasjon og veiledning i transitt

Sylo Taraku	prosjektleder/veileder
Rebecca Skretteberg	nestleder/veileder
Øyvind Færevik	veileder (permisjon)
Aziz Ghanizadeh	veileder
Said Abdulwahab	veileder
Razita Kaimova	veileder (permisjon)
Hawdam Mohamed Salih	veileder
James Oladeji Bajowa (ekstra)	veileder

Praksis plass

Geir Hervold, Anne Helle, Ingvald Bertelsen

Sivilarbeidere

Marius Lie, Mikael Seehus, Vincent P. Møystad

Økonomi

Inntekter

Stortinget bevilget kr. 1 804 000 kr over Statsbudsjettet Kap 521, post 73 – *Tilskudd til landsdekkende organisasjoner*. I tillegg har NOAS mottatt kr. 175 000 fra Statsbudsjettet Kap 470, post 72, underpost 15 – *Etableringsstøtte til advokater og særskilte rettshjelpstiltak*. Videre har vi hatt inntekter fra kontingenter fra støtte medlemmer og spilleautomater. Prosjektet ”Informasjon og veiledning til asylsøkere i transitt” utgjorde budsjettmessig kr. 4,05 mill.

Budsjett/balanse

Organisasjonens totale budsjett for året var på kr. 7 689 104. Regnskapet for 2007 viser et overskudd på kr. 394 353.